

KONTAKT

Helena Ulfsparre
08-737 20 00
kontakt@familjebostader.com

Remissvar: Förslag om nya energipolitiska mål

Bakgrund

En ny energipolitisk inriktning behövs för att möta samhällets ökade behov av el och samtidigt säkerställa god försörjningstrygghet. Mot denna bakgrund remitterar Klimat- och näringslivsdepartementet en promemoria med förslag till leveranssäkerhetsmål och planeringsmål för elsystemet. Remitteringen är ett steg i arbetet med att ta fram en energipolitisk inriktningsproposition.

Den energipolitiska inriktningspropositionen, utgörs av planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål.

Sammanfattning

Familjebostäder vill lyfta fram två synpunkter som är centrala att utreda och utveckla för att kunna bidra till planeringsmålet och leveranssäkerhetsmålet. Bolaget ser att det finns mycket goda förutsättningar att investera i landbaserad vindkraft för att möta ett ökat elbehov. Detta kräver dock att de utmaningar som finns avseende acceptans och det kommunala vetot utreds och exempelvis ersätts med tillståndsprövning hos Länsstyrelserna.

Vidare ser Familjebostäder positivt på att förmåga till ödrift utvecklas i elnäten för att möjliggöra en hög leveranssäkerhet. En förutsättning för att sådana lösningar ska kunna utvecklas är enligt bolagets mening att regelverket för icke koncessionspliktiga nät utvecklas som en del av detta.

Synpunkter

För att klara klimatmålen och möjliggöra den gröna omställningen behöver Sverige ta ytterligare steg vad gäller elektrifiering av industrin och transportsystemet. Med den elektrifiering som samhället står inför väntas elbehovet i Sverige öka kraftigt. Det krävs därför en omfattande utbyggnad av elproduktionskapacitet, elnät och lagringsmöjligheter.

För att klara den snabba omställningen krävs ny förnybar el redan inom de närmaste åren.

De centrala delarna i den kommande energipolitiska inriktningspropositionen, utgörs av planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål. Två områden kommenteras av Familjebostäder i relevanta delar för bolaget.

Planeringsmål

Regeringen ser för närvarande att Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045, vilket motsvarar mer än en fördubbling jämfört Sveriges elbehov år 2023.

Enligt Energimyndighetens senaste långtidsprognos av elsystemet ”Scenarier över Sveriges energisystem 2023 - Med fokus på elektrifieringen 2050” är ett scenario att elbehovet fördubblas jämfört år 2023.

I detta scenario bedöms elproduktionen behöva utökas redan på kort sikt, redan 2030–2035 ses en ökad efterfrågan på el. Landbaserad vindkraft bedöms framför allt vara det kraftslag som har den tekniska och ekonomiska möjligheten att stå för det största tillskottet i elproduktion givet den korta tidshorisonten och andra kraftslags nuvarande förutsättningar. För att möjliggöra en utbyggnad av vindkraften är det angeläget att lösa acceptansfrågan. Det lokala motståndet utgör ett starkt tryck på den lokala politiken, som därmed har svårt att gå emot den lokala opinionen vilket bland annat återspeglas av att många vindkraftsprojekt faller på det kommunala vetot.

Regeringen föreslår bland annat i budgetpropositionen för 2024 att medel anvisas för nationella, regionala och lokala insatser för energiplanering samt att utökade medel anvisas för tillståndsprövning hos Naturvårdsverket, domstolarna och länsstyrelserna.

Bolaget ser att det finns förutsättningar att göra lönsamma investeringar i landbaserad vindkraft inom närmaste åren som en del av bolagets arbete för att minska klimatpåverkan. Investeringar i vindkraft inom Stockholm stads närområde bidrar även till att öka elkapaciteten i elnätet. Etablering av landbaserad vindkraft förutsätter att acceptansfrågan och kommunala vetot utreds så att skillnader i hantering beroende på kommun undviks. Ett alternativ som bör utvärderas är om det kommunala vetot kan ersättas med tillståndsprövning av Länsstyrelserna. En sådan utredning kan ingå i regeringens förslag till budgetpropositionen för 2024.

Leveranssäkerhetsmål

Regeringen föreslår att Svenska kraftnät bör få ett övergripande ansvar för uppföljningen av leveranssäkerhetsmålet och för att vidta eller föreslå nödvändiga åtgärder. Det ska finnas förmåga till så kallad ödrift (s.k off-grid), det vill säga att elleveransen ska fungera i ett geografiskt avgränsat elektriskt nät.

Efterfrågeflexibilitet och energilagring blir allt viktigare i framtidens elsystem för att balansera ökande andelar variabel elproduktion samtidigt med en ökad efterfrågan på el.

Familjebostäder har i mer än tio år tillbaka satsat på solceller på tak till bolagets fastigheter. Solcellerna producerar motsvarande 5% av bolagets årliga elbehov. Bolagets solelöverskott uppgår till drygt 30%, vilket innebär att solel skickas ut på det koncessionspliktiga elnätet när solelproduktion överstiger fastigheternas momentana elbehov.

Bolaget ser positivt på att förmåga till ödrift utvecklas i elnäten, så att användning av lokalt producerad el kan optimeras. Bolaget mål till 2030 är att öka solelproduktionen med 100%. Bolaget delar uppfattningen att energilager och efterfrågeflexibilitet ger förutsättningar för att minimera solelöverskottet, men även regelverk behöver utvecklas.

Möjlighet att skicka solel mellan byggnader inom en fastighet finns idagslaget reglerat i lag (IKN). Men det är inte klarlagt i regelverket om t ex att solel får skickas mellan fastigheter, och vilka villkor som isåfall ska vara uppfyllda.

Bolaget har därför gjort en ansökan om bindande besked från Energimarknadsinspektionen om bolaget får skicka solel mellan två specifika fastigheter och fått ansökan beviljad år 2023.

Bolaget anser att tydliga regelverk behövs där villkor för hur energi kan delas på interna nät specificeras, är en förutsättning för s.k ödrift lösningar ska kunna utvecklas. Energimarknadsinspektionen bör få uppdrag att utveckla regelverket för IKN vidare, så att regelverket kan bidra till att ödrift.

Jonas Schneider
VD

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Karl Jonas, Schneider	2024-01-16